

Nr 134.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1941 kl. 2 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion angående vården
av sinnesslöa med smittosam tuberkulos.*

(3:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *V. Hedlund* i Östersund *m. fl.* väckt motion (nr 105) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning angående frågan om vården av sinnesslöa med smittosam tuberkulos.

Till stöd för denna framställning anföres i motionen bland annat följande.

Enligt 4 § i kungörelsen angående statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa får sinnesslö, som lider av smittosam sjukdom, ej intagas i sådan anstalt. Denna bestämmelse måste givetvis tolkas så, att utskrivning från anstalt för bildbara sinnesslöa bör ske av där intagen, som befunnits lida av tuberkulos i smittosamt stadium. Denna föreskrift har emellertid ej kunnat tillämpas, då tuberkulossjukvårdsanstalterna helt naturligt i regel ej mottaga sinnesslöa, medan å andra sidan tuberkulösa i smittosamt stadium, som blivit intagna å anstalt, med hänsyn till smittofaran icke kunna hemsändas. Anstalterna för bildbara sinnesslöa hava därför funnit sig nödsakade att behålla elever, som befunnits lida av tuberkulos i smittosamt stadium, trots att detta — som synes — strider mot gällande bestämmelser. Därtill kommer att det för sinnesslöanstalterna medför stora olägenheter att nödgas definitivt omhändertaga och vårda smittosamt sjuka. Detta är förhållandet icke endast beträffande anstalterna för bildbara sinnesslöa utan jämväl beträffande anstalterna för obildbara sinnesslöa, vilka icke äro förbjudna att vårda smittosamt sjuka, i det att kungörelsen angående statsbidrag till driftkostnader vid dylika anstalter endast innehåller den föreskriften rörande smittosamt sjuka (5 §), att sådana skola, där så provas nödigt, enligt läkares anvisning på betryggande sätt vårdas för sig. Där ej enkelrum äro disponibla för detta ändamål, måste ju den av smittosam tuberkulos lidande sinnesslöe inläggas å sjukrum. Då de mindre sinnesslöanstalterna endast ha ett dylikt eller, om båda könen mottagas, ett för vardera könet, blir följden härav emellertid den, att detta rum icke kan användas för sitt egentliga ändamål, nämligen att utgöra vårdplats för av smittosam sjukdom av övergående art lidande (såsom exempelvis halsfluss). Då antalet smittosamt tuberkulösa å en sinnesslöanstalt ofta icke inskränker sig till ett eller ett par fall utan ett flertal dylika fall kan förekomma å en sinnesslöanstalt, kan vården av de smittosamt tuberkulösa bli till stor olägenhet även för en större sinnesslöanstalt, som har en särskild sjukavdelning med flera rum. Å Västernorrlands läns sinnesslöanstalt, där det för några år sedan uppträdde en vitt utbredd epidemi av lungtuberkulos, räckte sålunda ej ens de till vårdhemmet förlagda ordinarie sjukavdelningarna till för ändamålet utan måste även provisoriska sjukavdelningar anordnas å skolhemmet — till stort förfång för anstaltens verksamhet.

Vidare framhålles, att enligt en av förutvarande inspektören för sinnesslö-vården, professorn A. Petrén verkställd utredning, som framlagts i skrivelse till medicinalstyrelsen den 30 juni 1938, hade i början av samma år vårdats något över 50 smittosamt tuberkulösa å våra sinnesslöanstalter, därav cirka $\frac{2}{3}$ av mankön och cirka $\frac{1}{3}$ av kvinnokön. Likaledes framgick det av denna utredning, att antalet dödsfall i lungtuberkulos å sinnesslöanstalterna under de närmast föregående fem åren uppgått till cirka 150. Professor Petrén föreslog i sin skrivelse, att staten borde åtaga sig vården av alla sinnesslöa med smittosam tuberkulos, och ifrågasatte uppförandet av en särskild paviljong för ändamålet vid statens anstalt för svårskötta obildbara sinnesslöa.

Utskottet.

Av vad i motionen anförts framgår, att vården av sinnesslöa, som lida av tuberkulos i smittosamt skede, icke kan anses tillfredsställande ordnad. Såsom i motionen framhålles har också förutvarande inspektören för sinnesslö-vården i skrivelse till medicinalstyrelsen den 30 juni 1938 riktat uppmärksamheten på denna vårdfråga ävensom framlagt förslag till densammans lösning, innebärande att staten skulle påtaga sig vården av dessa sinnesslöa. Utan att taga ställning till sistnämnda förslag finner utskottet önskvärt, att frågan om lämpligaste sättet för omhändertagandet av ifrågavarande sinnesslöa efter den ytterligare utredning, som kan finnas erforderlig, göres till föremål för närmare prövning genom Kungl. Maj:ts försorg. Utskottet vill därför förorda, att skrivelse i ämnet avlåtes till Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av motionen II: 105, må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte efter den ytterligare utredning, som kan finnas erforderlig, till prövning upptaga frågan om lämpligaste sättet att ordna vården för sinnesslöa med smittosam tuberkulos.

Stockholm den 23 maj 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 133.
